

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 16 martie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, declarate de avocatul Andrei Zadorojnîi în numele reprezentantului legal al părților vătămate, XXXXX, și de inculpatul

*Cozumlici Andrei XXX, născut la
XX XXXX XXXX în regiunea XXXXX din
XXXXX, locuitor al s. XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean
al R. Moldova, fără antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>16.12.2015 – 16.03.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>11.04.2017 – 12.01.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>24.05.2018 – 27.06.2018.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 16 martie 2017, Cozumlici Andrei a fost condamnat în baza art. 175 Cod penal la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 16.03.2017, cu includerea în termenul pedepsei a perioadei aflării în arest din 28.09.2015 până la 26.03.2016.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie cheltuielile pentru efectuarea expertizelor nr. 682 a-2015 din 13.08.2015 și nr. 891 a-2015 din 24.11.2015 în sumă de 2540 lei.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părților vătămate XXXXX și XXXXX prejudiciul moral a câte 5000 lei pentru fiecare. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că la 21.09.2014, aproximativ ora 15:00, inculpatul Cozmulici Andrei, urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale, le-a chemat în domiciliul său, din s. XXXXX, r-nul XXXXX, pe minorele XXXXX, în vârstă de X ani și XXXXX, în vârstă de X ani, după care fiind conștient de faptul că prin acțiunile sale săvârșește acte ilegale cu caracter sexual, intenționat a săvârșit acțiuni perverse, constând în exhibare, atingeri indecente, manifestate prin atingerea și examinare în partea superioară a corpului minorei XXXXX. Ulterior, în vederea realizării aceluiași scop a dezbrăcat-o și a sărutat-o pe piept pe minora XXXXX, apoi a impus-o pe aceasta din urmă, să privească organul sexual dezgolit al acestuia, demonstrându-i victimei minore organele sale genitale. Astfel, inculpatul conștientiza că prin acțiunile sale ilegale, pervertește o persoană care nu a atins vârsta de 16 ani. În urma acestor acțiuni ilegale cu caracter pervers ale ultimului, victimele minore s-au speriat și au fugit din domiciliul acestuia.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina, explicând că pe minorele XXXXX și XXXXX, le cunoaște, deoarece sunt nepoatele vecinei sale, XXXXX. Într-o zi, a ieșit în drum lângă fântâna gospodăriei sale, unde a observat că acestea se jucau. La un moment dat, ele l-au întrebat dacă are bomboane, apoi au intrat după el în ograda sa și s-au așezat pe patul din curtea casei sale. El a intrat în bucătărie, a luat niște bomboane, după care a ieșit din casă și le-a servit. În timpul acesta una din fete a aruncat hârtia de la bomboană jos, văzând aceasta, i-a făcut observație, apoi le-a alungat acasă și fetele au plecat, fără ca să le abuzeze, însă bunica acestora î-l învinovățește din cauză că între ei sunt relații ostile.

Totodată, vinovăția inculpatului este dovedită pe deplin prin probele administrate.

Astfel, reprezentantul legal al părților vătămate, XXXXX, a declarat că victimele minore XXXXX, anul nașterii - XXX și XXXXX, anul nașterii - XXX, sunt nepoatele sale, care locuiesc cu ea, deoarece părinții lor sunt plecați la muncă peste hotarele țării, iar minorele au rămas în supravegherea ei. Nepoatele i-au comunicat că se jucau în drum, când vecinul Cozmulici Andrei le-a luat de mână și dus în ospeție la el, spunându-le că le v-a servi cu bomboane. După ce au intrat în casă, inculpatul a impus-o pe XXXX să dezbrace maioul și s-a uitat la corpul ei. Ultima s-a speriat, și-a îmbrăcat maioul și a fugit. Pe XXXX, care a rămas în casă, inculpatul a pus-o pe un fotoliu și i-a ridicat hăinuțele, apoi a început s-o sărute pe burtă și i-a arătat organul sexual dezgolit, după care ea s-a speriat, a început a plânge, l-a îmbrâncit pe inculpat, a ieșit din odaie și a fugit în drum.

Declarații similare au făcut și părțile vătămate minore, XXXXX și XXXXX, care fiind audiate la faza urmăririi penale, conform prevederilor art. 110¹ Cod de procedură penală, au explicat cu lux de amănunte despre cele întâmplate la data de 21.09.2014.

Martorul Adăscăliței Viorica a relatat că, în calitate psiholog, a participat atât la pregătirea pentru audiere cât și la audierea propriu-zisă a minorelor pe nume

XXXX și XXXX, care în timpul au fost liniștite, sincere, deschise spre colaborare, povestind despre cazul care s-a întâmplat cu vecinul lor Andrei. Din cele relatate de acestea, era evident că povestesc momentele reale trăite de ele. XXXX a povestit doar ce ținea minte și nu a introdus lucruri din imaginație, era afectată de situația trăită și despre care a povestit, avea teamă de Andrei, de posibilele întâlniri cu acesta și lucrurile care le putea face persoana respectivă. XXXX nu a fost influențată pentru a face careva declarații referitor la caz. Aceleași caracteristici pot fi menționate și în privința minorei XXXX.

Martorul minor XXXX, fiind audiată în prezența reprezentantului legal Donca Natalia și a pedagogului Chistol Ana, a explicat că cu inculpatul, cât și cu reprezentantul părților vătămate minore, XXXXX, este în relații normale. În luna octombrie, mergând pe lângă gospodăria lui Cozmulici Andrei. Ultimul era lângă gard și i-a zis să-i dea un băț de lângă gardul lui. După ce s-a apropiat de gard i-a spus că nu vede nici un băț pe jos lângă gard. Inculpatul, cu un zâmbet ironic, i-a spus să ridice capul în sus. Când a ridicat capul, inculpatul i-a arătat penisul. Ea i-a spus că este nebun și a plecat mai departe. Pe la ora 18:00 iarăși a ieșit în drum și a aflat din spusele unei prietene pe nume Ciobanu Ana, că în acea zi, inculpatul a avut intenția de a le abuza sexual pe nepoatele minorele XXXXX și XXXXX, care locuiesc la bunica lor, XXXXX, care este vecină cu inculpatul.

Conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din data de 26.09.2014 și planșele fotografice anexă, a fost cercetat locul comiterii infracțiunii și anume: gospodăria inculpatului Cozmulici Andrei, situată în s. XXXXX, r-nul XXXXX, care se află în vecinătate cu gospodăria reprezentantului legal a părților vătămate minore, XXXXX.

Potrivit raportului de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr. 682 a-2015 din 13.08.2015, rezultând din particularitățile psihologice individuale și de vârstă a minorei XXXXX, precum și de circumstanțele concrete în care s-a desfășurat acțiunea, numita a dispus de deplina capacitate de a percepe corect circumstanțele importante pentru cauza penală, a le memoriza și reproduce adecvat, fără a le supune modificărilor interpretative marcate de sugestibilitate, sau imaginație sporită. Gradul de dezvoltare intelectuală a minorei XXXXX, corespunde normei de vârstă și mediului în care s-a dezvoltat. Reieșind din nivelul dezvoltării psihice, care corespunde normei de vârstă, minora XXXXX, este capabilă să perceapă, să înțeleagă adecvat situația și să o interpreteze veridic.

Faptul că inculpatul nu-și recunoaște vina, declarând că nu a comis infracțiunea imputată, se apreciază ca un mijloc de apărare și o metodă de eschivare de la pedeapsa penală, relatările lui fiind combătute prin declarațiile martorilor XXXXX și Adăscăliței Viorica, ale părților vătămate minore și reprezentantul lor legal.

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 175 Cod penal, ca acțiuni perverse săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în atingeri indecente și discuții cu caracter obscen cu victima.

La stabilirea pedepsei, instanța a luat în considerație prevederile art. 3, 6-7, 61-62, 75-77 din Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, pe parcursul

examinării cauzei penale nu a manifestat sentimente de regret față de fapta comisă și consecințele acesteia, că circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă doar prin aplicarea pedepsei cu închisoarea.

Instanța a concluzionat necesar, în conformitate cu prevederile art. 227, 229 CPP, de a încasa din contul inculpatului, cu titlu de cheltuieli judiciare, în beneficiul Instituției Medico-Sanitare Publice, Spitalul Clinic de Psihiatrie, cheltuielile suportate de această instituție, pentru efectuarea expertizelor nr. 682 a-2015 din 13.08.2015 și respectiv nr. 891 a-2015 din 24.11.2015, în sumă totală de 2540 lei.

De asemenea a reținut că reprezentantul legal al părților vătămate minore a solicitat încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral cauzat, care urmează a fi admisă.

3. Avocatul Tarsîna Vasile a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Apelantul a invocat că este probat faptul că minora XXXXX poate accesa și lucra cu calculatorul, se joacă la el, iar această constatare de fapt intră în contradicție cu declarațiile și concluziile psihologului Adăscăliței Viorica, care în cadrul audierii în instanță la întrebarea apărării dacă puteau minorele să acceseze internetul și să vadă pe site-uri anumite situații de abuz sexual, a declarat că imaginația cognitivă a minorelor este mai jos de nivelul mediu, adică ele nu sunt capabile să acceseze așa informații deoarece nu pot manipula calculatorul.

Din cele relatate nu este exclusă varianta că minorele având acces la internet, site-uri video sau televizor, puteau să vadă anumite situații, scene, și să le redea ca o realitate care s-a petrecut cu ele.

Partea vătămată minoră a declarat la audierea înregistrată video că îl cunoștea pe vecinul său Cozmulici Andrei până la cazul dat, se temea de el, fără a indica motivele.

Această frică i-a fost insuflată minorei de către bunica-sa XXXXX, ca urmare a relațiilor ostile cu inculpatul.

Cu referire la declarațiile minorei XXXXX expuse pe în procesul-verbal pe suport de hârtie în urma audierii din 08.05.2015, este de menționat divergența esențială a conținutului, mai precis, excluderea din acest proces-verbal scris a declarațiilor care pot fi tratate în favoarea inculpatului.

Minora în formă liberă a declarat de mai multe ori că inculpatul „nu s-a dezbrăcat de pantaloni”.

Probele acumulate nu coroborează între ele, ori, unicele probe pe care se bazează acuzarea sunt declarațiile contradictorii ale minorelor, care nu sunt confirmate prin alte probe concludente și pertinente, și care nu ar trezi dubii rezonabile privind veridicitatea lor.

Conform rechizitoriului, fapta incriminată inculpatului a avut loc la 21.09.2014, zi în care potrivit declarațiilor lui, s-a aflat în localitatea XXXX, r-nul XXXX, la cunoscutul său Ivan Munteanu.

Apărarea a prezentat în acest sens un certificat eliberat de Primăria s. XXXX care confirmă că hramul satului este pe 21 septembrie.

Mai mult, audierea inculpatului în calitate de bănuit a avut la 07.04.2015, în spitalul de tuberculoză din s. Vorniceni, r-nul Strășeni, unde el primea o cură de tratament toxic, care influența asupra capacității sale de a se concentra asupra subiectului audierii sale, fără a-i acordat dreptul de a-și alege un apărător în termenii legali în conformitate cu art. 64 alin. (5) CPP, ori, ofițerul de urmărire penală i-a acordat un avocat din oficiu.

Prin prisma faptului că audierea în calitate de bănuit a avut loc într-o instituție medicală specifică, ofițerul de urmărire penală nu a stabilit dacă bănuitul nu se află sub influența medicamentelor, într-o stare de oboseală, fapt ce contravine prevederilor art. 104 alin. (1) CPP, care stipulează că nu se permite audierea bănuitului în stare de oboseală, precum și în timpul nopții, decât doar la cererea persoanei audiate în cazurile ce nu suferă amânare, care vor fi motivate în procesul-verbal al audierii.

Instanța de fond neîntemeiat a respins demersul apărării privind audierea martorului Munteanu Ivan, ori în conformitate cu art. 314 alin. (2) CPP, instanța de judecată creează părții acuzării și părții apărării condițiile necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei.

Declarațiile martorului XXXXX sunt nepertinente, ori, aceasta nemijlocit nu a fost martor al evenimentului de care este învinuit inculpatul.

La întrebarea apărării, ea a declarat că la 21.09.2014 a fost în s. XXXX la hram, adică la data comiterii infracțiunii nicidecum nu putea fi în s. XXXXX.

Se pune la îndoială veridicitatea declarațiilor martorului minor, cel puțin în partea zilei indicate de ea, ori, fiind un copil, nu a fost apărată de organele de drept, pentru niște acțiuni pretins ilegale ale inculpatului despre care a devenit cunoscut acestora.

Instanța de fond nu a motivat în hotărâre mărimea prejudiciului moral rezultând din cauza judecată, dar din altă cauză penală care se referă la alte persoane, în speță Capra Lucia, care nu este parte în procesul penal, iar în calitate de inculpat figurează un oarecare Păun Grigore.

3.1. La 17 octombrie 2017, a declarant apel și avocatul Zadorojnîi Andrei, în numele reprezentantului părților vătămate, XXXXX, solicitând casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

Apelantul a invocat că partea vătămată minora XXXXX nu a participat la pronunțarea sentinței în instanța de fond, nu a primit copia sentinței, deci n-a avut posibilitatea de a o ataca cu apel.

Pentru a asigura totalitatea drepturilor participantului la proces echitabil, apelul urmează a fi repus în termenul de declarare, deoarece întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Instanța de fond nu a luat în considerație lipsa circumstanțelor atenuante și persistența celor agravante, prevăzute de art. 77 Cod penal, eronat și nemotivat i-a stabilit inculpatului o pedeapsă prea blândă, contrar prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal.

La fel, instanța nu a apreciat corect impactul negativ a infracțiunii, consecințele directe ale abuzului, consecințele asupra dezvoltării copilului și consecințele pe termen lung, nu a luat în considerare că victimele minore, în perioada urmăririi penale și judecării cauzei, erau nevoite să participe la acțiuni de urmărire penală, să treacă mai multe examinări, expertize, chestionări și audieri, fiecare dată deplasându-se în afară localității pe o zi întreagă.

Astfel, instanța de fond neargumentat a micșorat cerințele acțiunii civile, iar suma încasată nu corespunde situației.

Dauna morală se evaluează de cel puțin 50.000 lei, luând în considerație suferințele morale suportate de victime și membrii familiei, impactul negativ și urmările acestei infracțiuni asupra psihicii victimelor minore, cheltuielile necesare pe viitor.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, apelul avocatului Zadorojnîi Andrei a fost respins ca fiind depus peste termen.

Apelul avocatului Tarsîna Vasile a fost respins ca nefondat.

Instanța de recurs a reținut că din potrivit art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Această prevedere legală are caracter de garanție egală pentru părțile din proces, fiind impusă obligația îndeplinirii în termen a actelor procedurale, sub sancțiunea decăderii din acest drept procesual.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

Potrivit art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel este în drept să soluționeze repunerea în termen a apelului declarat după expirarea termenului prevăzut de lege, dar, cu condiția, să constate că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Conform pct. 8 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, repunerea în termen a apelului este o prerogativă a instanței de apel, care urmează să se pronunțe cu motivația respectivă în textul deciziei.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată, rezultă că reprezentantul părților vătămate minore, XXXXX a fost prezentă la pronunțarea sentinței pe 16.03.2017 și a primit copia de pe sentința integrală.

Astfel, termenul limită de declarare a apelului este ziua de 31.03.2017, însă apelul avocatului Zadorojnîi A. este declarat la 17.10.2017, adică după circa 6 luni de zile de la data expirării termenului prevăzut de lege.

În instanța de apel n-au fost oferite explicații convingătoare și n-au fost prezentate probe, din care ar rezulta că întârzierea este motivată și, în așa mod, nu este demonstrată imposibilitatea de a declara apelul în termenul prevăzut la articolul 402 alin. (1) Cod de procedură penală.

Motivele că partea vătămată minoră XXXXX nu a primit copia de pe sentință nu sunt fondate, devreme ce, pe parcursul procesului penal, interesele părții vătămate

minore erau reprezentate de către reprezentantul legal XXXXX, care a primit copia de pe sentință la data pronunțării – 16.03.2017.

Odată ce se constată că întârzierea termenului de declarare a apelului de către avocatul Zadorojnîi A. nu este determinată de motive întemeiate, nu există temeii pentru repunerea în termen a apelului pentru a fi judecat în fond.

Respectiv, apelul avocatului Zadorojnîi A. este depus peste termenul prevăzut de lege - situație juridică ce determină respingerea lui ca fiind tardiv.

În conformitate cu recomandările Plenului Curții Supreme de Justiție în pct. 14/1 din Hotărârea nr. 10 din 24.12.2010 „Pentru modificarea și completarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel”, în cazul în care apelul este tardiv, judecata nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

Prin urmare, instanța nu se v-a expune asupra celorlalte motive invocate în apelul avocatului Zadorojnîi A.

Motivul invocat în apelul avocatului Tarsîna V. sunt nefondate din următoarele considerente.

Urmărirea penală și judecata în primă instanță s-au desfășurat în strictă conformitate cu procedura prevăzută de lege și, respectiv, nu se constată încălcări care atrag nulitatea probelor administrate și a actelor procedurale efectuate.

Probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, fiind obținute legal, sunt admisibile conform prevederilor art. 95 Cod de procedură penală și sunt apreciate conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Prin urmare, starea de fapt și de drept stabilită prin sentință concordă cu probele administrate și apreciate de prima instanță.

Declarațiile părților vătămate minore reflectă adevărul și sunt consecutive pe tot parcursul procesului penal, acestea fiind audiate în condițiile prevăzute la articolul 110/1 CPP.

La fel, declarațiile părților vătămate minore coroborează cu probele prezentate în sprijinul învinuirii, cum ar fi: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26.09.2014 și planșele fotografice anexă, raportul de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr. 682 a-2015 din 13.08.2015, raportul de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr. 891 a-2015 din 24.11.2015.

Este corectă concluzia primei instanțe privind calificarea infracțiunii prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiune prevăzute la articolul 175 Cod penal - acțiuni perverse săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani constând în atingeri indecente și discuții cu caracter obscen cu victima.

Versiunea inculpatului nu are acoperire probatorie, ce se combate complet prin împrejurările stabilite și probele administrate în cauză.

Nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului, de vreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, cercetate și apreciate în modul cuvenit, demonstrează săvârșirea infracțiunii imputate.

Alegațiile inculpatului precum că în ziua de 21.09.2014 nu a fost la domiciliu, dar s-a aflat în satul vecin XXXX, la prietenul Muntean I. și, de aceea nu a comis acțiunile imputate împotriva părților vătămate minore XXXXX și XXXXX, se apreciază ca fiind nefondate.

Or, potrivit procesului-verbal de audiere în calitate de bănuit din 07.04.2015, bănuitul Cozmulici A. nu a declarat că în ziua când i se incriminează infracțiunea a fost la hramul satului XXXX, raionul XXXX.

La fel, fiind audiat în calitate de învinuit la 07.07.2015, în prezența avocatului, inculpatul nu a indicat că la 21.09.2014 s-a aflat în satul vecin XXXX, la prietenul Muntean I.

Se remarcă că la audieri la urmărirea penală, în prezența avocatului Gonciar I., bănuitul și, respectiv, învinuitul Cozmulici A. a fost informat despre drepturile și obligațiile procesuale ce-i revin potrivit legii.

Prin urmare, se observă că pe parcursul procesului penal, inculpatul a avut mai multe poziții de apărare.

În context, declarațiile martorului Muntean I. nu creează premise pentru a-l dezvinovăți pe inculpat de fapta ce i se impută.

Se evidențiază că deși i-a fost oferită posibilitatea de a prezenta și alți martori pentru a confirma situația de alibi pretinsă de inculpat, partea apărării nu i-a prezentat, decizându-se.

În consecință, opinia părții apărării, sub aspectul nevinovăției inculpatului, este subiectivă și nu se confirmă prin probe pertinente și concludente.

Sunt nefondate și motivele ce vizează soluționarea acțiunii civile, or, în conformitate cu art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de judecată corect a stabilit că sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, în așa mod, admitând acțiunea civilă înaintată în procesul penal.

La aplicarea pedepsei inculpatului, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor din art. 7, 61 și 75 Cod penal, în sentință fiind cuprinse datele privind persoana inculpatului, gravitatea infracțiunii săvârșite și circumstanțele care influențează pedeapsa, corect concluzionând că atingerea scopului pedepsei se v-a obține prin aplicarea pedepsei cu închisoare.

Temeiuri pentru aplicarea unei pedepse mai ușoare decât cea prevăzută de lege sau pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei nu s-au constatat.

5. Avocatul Andrei Zadorijnîi a declarat recurs ordinar în numele reprezentantului legal al părților vătămate, XXXXX, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a invocat că partea vătămată minora XXXXX nu a participat la pronunțarea sentinței în instanța de fond, nu a primit copia sentinței, deci n-a avut posibilitatea de a o ataca cu apel.

Reprezentantul legal XXXXX, a declarat că la pronunțarea sentinței nu a fost prezentă, nu a primit copia sentinței, nu a semnat pentru sentință și nici nu a primit-o prin poștă.

Apărătorul părții vătămate minore XXXXX, avocatul Andrei Zadorojnîi, a intrat în proces după ce a prezentat instanței de apel mandatul

avocatului seria MA cu nr. 1145041 din 13.10.2017, eliberat în baza deciziei CNAJGS nr. 22282/ACP din 13.10.2017. Numai atunci și era posibil de a exercita dreptul părții vătămate minore și reprezentantului ei legal de a face cunoștință cu sentința pronunțată și de a o ataca cu apel, ceea ce a fost efectuat. După ce la 17.10.2017 a fost depus apelul motivat, reprezentantul părții vătămate minore XXXXX l-a susținut, solicitând revizuirea sentinței în limitele apelului declarat.

Instanța de apel, conform prevederilor art. 403 Cod de procedură penală, urma să decidă repunerea în termen a apelului declarat de către avocatul Andrei Zadorojnîi, deoarece acesta nu a putut să fie declarat din cauze independente de voința titularilor, iar condițiile pentru operarea repunerii în termen sunt întrunite cumulativ: întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, situația invocată constituie în mod efectiv o cauză de împiedicare a declarării apelului.

Din altă parte, instanța de apel, prin examinarea apelului în interesele inculpatului și concomitent neexaminarea (respingerea) cerințelor de apel declarate în interesele părții vătămate minore XXXXX, a ignorat prevederile art. 9, 19 Cod de procedură penală. Prin aceasta instanța de apel a admis derogări de la principiul egalității și de la accesul liber la justiție. Se încalcă și principiul echității, garantat de art. 6 al Convenției.

Hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția de a respinge o parte din cerințele și argumentele din apel.

Prin respingerea apelului ca tardive, instanța de apel a exclus posibilitatea părții vătămate minore XXXXX, de a ataca în fața instanței pretinsa violare a drepturilor, adică prin decizia instanței de apel s-a limitat dreptul la un recurs efectiv instituit prin lege, un remediu real și compensatoriu cu titlu de prejudicii materiale și morale, totodată, să fie restabilită echitatea socială. Prin respingerea apelului ca tardiv și neexaminarea lui în fond se încalcă și dreptul la un proces echitabil.

În latura penală, a rămas nesoluționată violarea dreptului a victimei la restabilirea echității sociale, or, inculpatului nemotivat i-a fost stabilită o pedeapsa prea blândă contrar prevederilor art. 7, 61, 75 Cod penal.

Instanța de apel nu a dat apreciere cuvenită circumstanțelor cauzei și probelor examinate. Motivele apelului sunt probate prin materialele cauzei.

La fel, instanța de apel nu a analizat obiectiv circumstanțele cauzei, nu a ținut cont de principiul individualizării pedepsei penale, nefiind respectate cerințele art. 6, 13, 17 CEDO privitor la asigurarea unui proces echitabil.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.1. Inculpatul la fel a declarat recurs ordinar, în care solicită să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă și aplicarea art. 92 Cod penal.

Recurentul a indicat că în dosar sunt multe dovezi false.

Apărarea a solicitat o pedeapsă mai blândă, însă totul a rămas așa cum a fost.

Nu se este vinovat fiindcă nu a făcut ce i se incriminează, dar a fost condamnat numai în baza minciunilor declarate de bunică părților vătămate XXXXX.

Este nevinovat, la 21 septembrie nu a fost acasă, dar a fost la prietenul său Muntean Ion în s. XXXXX, unde a petrecut hramul satului.

Martorul XXXXX a fost împreună cu el la hramul satului în ospetie la Muntean Ion, unde au jucat și s-au veselit, însă aceasta în instanță a dat alte mărturii, indicând că nu a fost.

Ancheta nu a fost dusă corect, iar martorii au fost cumpărați de XXXXX.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că în recursul ordinar declarat de inculpat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Rezultă, că acest recurs ordinar nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale. În corespundere cu art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. În conformitate cu art. 231 alin. (3) și (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

În această consecutivitate și cu referire la recursul ordinar al avocatului Andrei Zadorojnîi (*pct. 5. din decizie*) se reține că potrivit circumstanțelor reproduse în pct. **4.** din prezenta decizie, instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat

circumstanțele de fapt și de drept privind tardivitatea apelului declarat de avocatul Andrei Zadorojnîi, în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Or, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de fond a pronunțat sentința integrală la 16.03.2017, în prezența reprezentantului legal al părților vătămate, XXXXX, și avocatul acesteia Liliana Panuș, care au primit copia de pe sentința motivată la aceeași dată, contrasemnând și o recipisă în acest sens (v. 2, f.d. 36, 69).

Astfel, termenul de 15 zile de declarare a apelului a expirat la sfârșitul zilei de 03.04.2017.

Totodată, apelul avocatului Andrei Zadorojnîi a fost depus la 17 octombrie 2017, adică peste termenul prevăzut de lege și instanța de apel întemeiat l-a respins ca fiind declarat peste termen (v. 2, f.d. 98-99, 158-167, pct. 3, 4 din decizie).

Se observă că instanța de apel în mod argumentat și just a constatat că întârzierea menționată nu a fost determinată de motive întemeiate (pct. 4 din decizie).

Totodată, este de reținut că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Deci, termenul de apel este un termen legal și imperativ, astfel încât nerespectarea lui atrage decăderea din exercițiul dreptului de a declara apel și nulitatea oricărei cereri de apel înaintate după expirarea acestui termen.

În același timp, soluția de respingere a apelului ca depus peste termen nu implică o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, pct. 6.*)

Pe lângă aceasta, potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu poate fi atacată cu recurs ordinar sentința în privința căreia nu a fost folosită calea apelului.

Rezultă că recursul ordinar al avocatului părții vătămate A. Zadorojnîi nu are niciun suport legal în aspectul vizat, deoarece apelul tardiv echivalează cu ne folosirea acestei căi de atac (pct. 3. și 4. din decizie).

Prin urmare, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de avocatul reprezentantului legal al părților vătămate, A. Zadorojnîi, or, hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, astfel că recursul ordinar nominalizat este unul vădit neîntemeiat;

În al treilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infrațiunii.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al inculpatului, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite (*pct. 5.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile părților vătămate minore, ale reprezentantului legal al părților vătămate, XXXXX, și martorului Adăscăliței Viorica, procesului-verbal de cercetare la fața locului din 26.09.2014 și planșele fotografice anexă, raportul de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr. 682 a-2015 din 13.08.2015, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând clar și argumentat motivele pentru care au respins probele și versiunile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile ultimului a elementelor infracțiunii prevăzute 175 Cod penal, ca acțiuni perverse săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani (*pct. 2., 3., 4., 5.1. din decizie*).

Pe lângă aceasta, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanțele de fond și de apel just au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în conform cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul inculpatului este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul inculpatului au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2., 3., 4., 5.I. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de inculpat, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că în acțiunile inculpatului au fost întrunite elementele infracțiunii imputate, că instanțele au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, că și acest recurs ordinar menționat este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursurile de pe rol, în raport cu motivele invocate, sunt vădit neîntemeiate, ele urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Andrei Zadorojnîi în numele reprezentantului legal al părților vătămate, XXXXX, și de inculpatul Cozmulici Andrei XXX, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 16 martie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 ianuarie 2018, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 iulie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco